

Инглиз тили о'қитишда texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari

Bobonazarova Gulnoza Tolibjonovna
jg21@mail.ru

O'qituvchi
O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti

Annotatsiya. Mazkur maqola “Инглиз тили о'қитишда texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari” mavzusiga bag'ishlangan. Zamonaviy ingliz tili o'qitish metodikasining asosiy talablaridan biri o'rganuvchilarning barcha nutq faoliyati turlarini baravar rivojlantirishdan iborat. Bu maqsadni samarali amalga oshirish shartlaridan biri sifatida hozirgi kunda texnologiyalar ta'lim jarayonida keng qo'llanilib, ingliz tilini o'qitishda ham unumli vosita sifatida xizmat qilmoqda. Buning asosiy sababi, zamonaviy texnologiyalar til o'rganuvchilariga tilni o'rganishda interaktiv, qulay va samarali muhit yaratishga yordam beradi. Hozirgi zamonning o'ziga xos xususiyatlaridan biri bo'lgan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari jadal rivojlanib borayotgan bir sharoitda ta'lim jarayoniga yangicha yondashuv, uning imkoniyatlaridan foydalangan holda tashkil etishga alohida e'tibor qaratilmoqda. O'qituvchining auditoriyadagi roli ham o'zgarib bormoqda. O'qituvchi endi asosan fasilitator hisoblanadi. Zamon bilan hamnafas bo'lgan o'qituvchilar darsning istalgan qismini axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda hayotga tatbiq etishga tayyor bo'lishi kerak.

Kalit so'zlar: texnologiyalar, AKT, nutq faoliyati, metodika, onlayn platforma, zamonaviy tendensiyalar, ta'lim-tarbiya.

Преимущества и недостатки использования технологий в преподавании английского языка

Бобоназарова Гулноза Толибжоновна
jg21@mail.ru

Преподаватель
Узбекский государственный институт искусств и культуры

Аннотация. Данная статья посвящена теме «Преимущества и недостатки использования технологий в преподавании английского языка». Одним из основных требований современной методики обучения английскому языку является равномерное развитие всех видов речевой деятельности обучающихся. Как одно из условий эффективной реализации этой цели, в настоящее время технологии широко используются в образовательном процессе и служат эффективным инструментом в обучении английскому языку. Основная причина этого заключается в том, что современные технологии помогают изучающим язык создать интерактивную, удобную и эффективную среду для изучения языка. В условиях бурного развития информационно-коммуникационных технологий, являющихся одной из отличительных черт современной эпохи, особое внимание уделяется новому подходу к образовательному процессу и его организации с использованием их возможностей. Роль учителя в классе также меняется. Учитель теперь в основном выполняет функцию координатора. Учителя, идущие в ногу со временем, должны быть готовы реализовать любую часть урока с использованием информационно-коммуникационных технологий.

Ключевые слова: технологии, ИКТ, речевая деятельность, методика, онлайн-платформа, современные тенденции, образование.

Advantages and disadvantages of using technologies in English teaching

Bobonazarova Gulnoza Tolibjonovna
jg21@mail.ru
Teacher
Uzbekistan State Institute of Arts and Culture

Annotation. This article is devoted to the topic “Advantages and disadvantages of using technologies in teaching English”. One of the main requirements of modern English teaching methodology is the equal development of all types of speech activity of learners. As one of the conditions for the effective implementation of this goal, technologies are now widely used in the educational process and serve as an effective tool in teaching English. The main reason for this is that modern technologies help language learners create an interactive, convenient and effective environment for learning the language. In the conditions of the rapid development of information and communication technologies, which are one of the distinctive features of the present time, special attention is paid to a new approach to the educational process, organizing it using its capabilities. The role of the teacher in the classroom is also changing. The teacher is now mainly a facilitator. Teachers who keep up with the times must be ready to implement any part of the lesson using information and communication technologies.

Keywords: technologies, ICT, speech activity, methodology, online platform, modern trends, education.

Kirish. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o‘rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2021-yil 19-maydagi PQ-5117-son qarori hamda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Xorijiy tillarni o‘rganishni ommalashtirishni samarali tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2021-yil 19-maydagi 312-son qaroriga muvofiq bugungi kunda chet tillarini o‘qitish yurtimizda yanada ommalashmoqda.

Zamonaviy ingliz tili o‘qitish metodikasining asosiy talablaridan biri o‘rganuvchilarning barcha nutq faoliyati turlarini baravar rivojlantirishdan iborat. Bu maqsadni samarali amalga oshirish shartlaridan biri sifatida hozirgi kunda texnologiyalar ta’lim jarayonida keng qo‘llanilib, ingliz tilini o‘qitishda ham unumli vosita sifatida xizmat qilmoqda. Buning asosiy sababi, zamonaviy texnologiyalar til o‘rganuvchilarga tilni o‘rganishda interaktiv, qulay va samarali muhit yaratishga yordam beradi.

Maqola maqsadi. Bugungi kunda ta’lim jarayonida texnologiyalarning roli juda katta bo‘lib, ingliz tilini o‘qitishda ularning samaradorligi yanada oshmoqda. **Raqamli ta’limning rivojlanishi, til o‘rganish imkoniyatlarining kengayishi, shaxsiy yondashuv va moslashuvchanlik,** texnologiyalarning kamchiliklari kabi masalalar mavzuning dolzarbligini yanada oshiradi. Ingliz tili o‘qitishda texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklarini har tomonlama o‘rganish. Shuningdek, onlayn darslar, multimedia vositalari va mobil ilovalar orqali talabalarning til ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Chet tili darslarida zamonaviy o‘quv qurollari, lingafon laboratoriyalari, multimedia, maxsus dasturlashtirilgan mavzular, ko‘p tilli elektron lug‘atlardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Masofaviy ta’lim usullaridan, matbuot, telekommunikatsiya va internet materiallardan foydalanish nafaqat talabalarning chet tillarini o‘rganishlari, balki ularning intellektual darajasini oshirishlari uchun ham axborot manbai bo‘lib xizmat qiladi (Bekmuratova, 2012).

Interfaol usullarning asosiy maqsadi ta’lim jarayoni uchun eng qulay sharoit yaratish, talabaning faol, erkin, ijodiy fikrlashi, o‘z ehtiyojlari, qiziqishlari, ichki imkoniyatlaridan foydalanishi uchun sharoit yaratishdir.

Zamonaviy o‘qitish texnologiyalari o‘qituvchilarga har bir o‘quvchining imkoniyatlarini samarali ochish va ro‘yobga chiqarish imkonini beradigan mazmun, usul va vositalarni o‘z ichiga oladi.

Tadqiqot vazifalari quyidagilardan iborat:

- zamonaviy texnologiyalar va ularning ingliz tili o'qitishdagi o'rni;
- an'anaviy va texnologik o'qitish usullarining qiyosiy tahlili;
- interaktiv ta'lim vositalari va ularning samaradorligi;
- texnologik qaramlik va diqqatni jamlash muammosi;

Ingliz tili ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalarni qo'llash usullari, ularning samaradorligi va ta'sirini batafsil o'rganish chet tili o'qitish metodikasining dolzarb masalalaridan. Texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini konstruktivistik va kommunikativ yondashuvlarga asoslangan holda tashkil qilishi va onlayn platformalar va sun'iy intellekt yordamida ta'lim jarayonini individualizatsiyalash hamda talabalarning o'zlashtirish darajasini tahlil qilish mumkin. Shuningdek, texnologiyalar vizual va audial o'rganish uslublarini kuchaytirib, til o'rganish jarayoniga motivatsiyani oshiradi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishda o'qituvchi barcha ta'lim standartlariga muvofiq reja tuzishi kerak. Darsda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish hech qachon o'qituvchining rolini to'liq bajara olmaydi, balki unga yordam beradi. Dars mazmuniga ko'ra axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va boshqa pedagogik texnologiyalardan to'g'ri foydalanish zarur. O'quv jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishdan maqsad darsni boyitish, kitoblar bera olmaydigan ma'lumotlarni didaktik ko'rsatishdir.

Ingliz tilini o'qitishda texnologiyadan foydalanish talabalarning imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi va o'quv jarayonini yanada interaktiv va samarali qiladi. Ingliz tilini o'rganishda texnologiyaning ba'zi usullari:

1. Onlayn platformalar va ilovalar

Duolingo, LingQ, Memrise – so'zlar va grammatika o'rganish uchun interaktiv ilovalar.

BBC Learning English, British Council, EngVid – video darslar, podkastlar va interaktiv vazifalarga ega platformalar.

Quizlet, Anki - flesh-kartalar yaratish va yangi so'zlarni yodlash uchun ilovalar.

2. Sun'iy intellekt va chatbotlar

ChatGPT, ELSA Speak, Speakly – dialoglarda ingliz tilini mashq qilish va xatolarni tuzatishga yordam beradi.

Google Assistant, Siri, Alexa – siz talaffuzni mashq qilishingiz va ingliz tilida savollar berishingiz mumkin.

3. Onlayn kurslar va vebinarlar

Coursera, Udemy, edX – universitetlar va ekspertlar kurslari.

Italki, Preply, Cambly – ona tilida so'zlashuvchilar va repetitorlar bilan muloqot qilish uchun platformalar.

4. Virtual va kengaytirilgan haqiqat (VR/AR)

Mondly VR, ImmerseMe – tilni virtual muhitda mashq qilish imkonini beradi.

Google Expeditions – virtual ekskursiyalar orqali til o'rganish imkoniyati.

5. Haqiqiy manbalar (filmlar, kitoblar, podkastlar)

Netflix, YouTube (TED Talks, BBC, National Geographic) – tinglab tushunishni yaxshilash uchun.

Audiokitoblar (Audible, LibriVox) – eshitish idrokini rivojlantirishga yordam beradi.

Levels yangiliklari, The Guardian, BBC News – o'qish uchun moslashtirilgan va original matnlar.

6. Gamifikatsiya va interaktiv vazifalar

Kahoot! Wordwall, Quizizz – bilimlarni mustahkamlash uchun o'yinlar va testlar.

Minecraft Education, Classcraft – kvestlar va topshiriqlar orqali tillarni o'rganish uchun o'yin platformalari.

Texnologiyadan foydalanishning afzalliklari

Foydalanish imkoniyati – istalgan vaqtda va istalgan joyda til o‘rganishingiz mumkin.

Interaktivlik - o‘rganish qiziqarli bo‘ladi.

Individuallashtirish – texnologiyalar talaba darajasiga moslashtirilgan.

Fikr-mulohaza – ko‘plab dasturlar xatolarni darhol tuzatadi va tavsiyalar beradi.

Texnologiya ingliz tilini muntazam ravishda va an‘anaviy o‘qitish usullari bilan birgalikda qo‘llasa, o‘rganish jarayonini sezilarli darajada tezlashtiradi.

Ta‘lim texnologiyalarining xususiyatlari quyidagilardan iborat:

– samaradorlik, bilimlarni egallash va uni amalda qo‘llay olish ko‘rsatkichi;

– iqtisodiy samaradorlik, bu bilimlarni o‘zlashtirish, ko‘nikma va malakalarni shakllantirish vaqtini qisqartirishga imkon beruvchi o‘qitish usullari;

- o‘qituvchi va talaba uchun qulay o‘quv muhitini yaratish;

- motivatsiya – talabalarni o‘quv dasturini faol o‘zlashtirishga va samarali kognitiv faoliyatni amalga oshirishga undaydigan vosita va usullar.

Tadqiqot metodologiyasi. Ingliz tili o‘qitishda texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari mavsumi o‘rganish jarayonida mavzining bir qancha yangi jihatlarini o‘rganish ko‘zda tutilgan. Masalan, sun‘iy intellekt asosida ishlovchi chat-botlar (ChatGPT, Duolingo Max) va gamifikatsiya hamda interaktiv ilovalar (Quizlet, Kahoot, Memrise) orqali Ingliz tili o‘qitish jarayonini yanada samarali, zamonaviy darajada tashkil etish.

Ingliz tilini o‘qitishda texnologiyadan foydalanish sohasida bir qancha yetakchi yondashuv va nazariyalar mavjud. Ishlari sezilarli ta‘sir ko‘rsatgan asosiy olimlar va tadqiqotchilarga quyidagilar kiradi:

1. Stiven Krashen – Ikkinchi tilni egallash nazariyasi

Krashen beshta gipotezani ishlab chiqdi, jumladan, "tushuniladigan kirish" gipotezasiga ko‘ra, o‘rganish talabalarga hozirgi darajasidan biroz qiyinroq materiallar taqdim etilganda sodir bo‘ladi. Moslashuvchan ilovalar va til o‘rganish platformalari (masalan, Duolingo, LingQ) kabi texnologiyalar bu tamoyildan foydalanadi.

2. Lev Vygotskiy – Ta‘limning ijtimoiy-madaniy nazariyasi

Vygotskiy o‘zaro ta‘sir va proksimal rivojlanish zonasi (ZPD) muhimligini ta‘kidladi. Zamonaviy texnologiyalar (onlayn chat, video qo‘ng‘iroqlar, Google Docs kabi hamkorlik platformalari) talabalarga ijtimoiy kontekstlarda hamkorlik qilish va o‘rganish imkonini beradi.

3. Richard Mayer - Multimodal ta‘lim nazariyasi

Mayer odamlarning axborotni qanday qabul qilishini va qayta ishlashini o‘rganib, multimodallik tamoyilini taklif qildi - vizual va matnli ma‘lumotlarning kombinatsiyasi tushunishni yaxshilaydi. Bu ta‘lim videolari, interaktiv darsliklar va VR/AR texnologiyalarida faol qo‘llaniladi.

4. Mark Prenskiy – Raqamli mahalliy aholi va raqamli immigrantlar kontseptsiyasi

Prenskiyning ta‘kidlashicha, hozirgi talabalar interfaol texnologiyalar orqali yaxshiroq o‘rganishadi. Til o‘rgatishda geymifikatsiya, mobil ilovalar va virtual olamlardan faol foydalanilmoqda.

5. Devid Jonson va Rojer Jonson – hamkorlikda o‘rganish

Ular birgalikda ingliz tilini o‘rganish uchun Edmodo yoki Padlet kabi onlayn guruhlar, forumlar va platformalarda qo‘llaniladigan hamkorlikda o‘rganish nazariyasini ishlab chiqdilar.

Ingliz tilini o‘qitishdagi zamonaviy texnologiyalar bir nechta nazariyalarning kombinatsiyasiga asoslanadi: ijtimoiy-madaniy yondashuv, kognitiv psixologiya, multimodal idrok va adaptiv o‘rganish. Ular mobil ilovalarda, sun‘iy intellektda, virtual haqiqatda va boshqa innovatsion usullarda qo‘llanilishini topadilar.

Adabiyotlar sharhi. Mark Varshauer, A. V. Dubakov, N. Prabhu, M. Long, T. Piku, D. Nunana, R. Ellis, J. Harmer, Skehan, K. Van den Branden kabi dunyoning yetuk olimlari o‘z ishlarida “Ingliz tili o‘qitishda texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari” mavzusini batafsil

yoritib berishgan va chet tili o'qituvchilari chet tili bo'yicha o'quv rejasini ishlab chiqishda va mashg'ulotlarni tashkil etishda zamonaviy texnologiyalardan faol foydalanishga chaqirishadi.

Hozirgi vaqtda chet tili o'qitish jarayonini rivojlantirishning strategik vazifasi uning mazmunini, o'qitish uslublari yangilash va shu asosda ta'limning prinsipial yangi sifatiga erishishdan iborat. Zamonaviy jamiyat talabalardan chet tilida o'z mutaxassisliklari doirasida va har xil ijtimoiy masalalarda o'z fikrini shakllantirish, tushunishtirish va tushunish, gaplarni izchil qurish, o'z fikrini aniq va ishonchli ifoda etish qobiliyati kabi muhim kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirishni talab qiladi.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar ta'lim sohasida katta o'zgarishlarga sabab bo'lmoqda va ular ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib bo'ldi. Xususan, ingliz tilini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarning qo'llanilishi ta'lim samaradorligini oshirishga yordam bermoqda va interaktiv vositalar, sun'iy intellektga asoslangan tizimlar, onlayn platformalar va mobil ilovalar katta ahamiyat kasb etmoqda. Turli interaktiv vositalar, sun'iy intellekt, onlayn platformalar va mobil ilovalar yordamida talabalar ingliz tilini tezroq va samaraliroq o'zlashtirmoqdalar. Ushbu vositalar ta'limni yanada qiziqarli, samarali va moslashuvchan qilish imkonini beradi.

Chet tili darsida innovatsion texnologiyalardan til o'rganish uchun vosita sifatida foydalanish, ko'p afzalliklarga ega. Texnologiyalar talabalarni topshiriqlarni bajarish uchun rag'batlantiradi va uzoq muddatli ta'sir ko'rsatishga yordam beradi. O'qituvchining roli o'qituvchidan koordinator roliga o'zgaradi.

"Chet tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish orqali talabalarda mustaqil ta'lim olish ko'nikmasini rivojlantiradi. Multimedia vositalaridan foydalanish talabalarga o'zlarining tasavvurlarini, qiziqishlarini rag'batlantiradigan axborot vositalari orqali ma'lumot to'plash imkonini beradi" (Gavrilov, 2006).

Ingliz tili o'qitishda texnologiyalardan foydalanishning eng muhim afzallik shundaki, ular to'rtta til ko'nikmalarini, tinglash, o'qish, gapirish va yozishni baravar yaxshilashga yordam beradi. Bundan tashqari, axborot texnologiyalari talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi. Multimedia bizga ta'limni individuallashtirish imkoniyatini beradi, ya'ni multimedia resurslari turli xil o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi. Misol uchun, vizual o'rganuvchilar chet tillarini o'rganishda videolarni tomosha qilishlari mumkin, eshitish qobiliyati yaxshiroq rivojlangan o'rganuvchilar esa haqiqiy hayotda as qotadigan audio materiallarni tinglashlari mumkin (Xatamova, Mirzayeva, 2006).

Qo'shimcha shug'ullanishga muhtoj bo'lgan talabalar grammatika va so'z boyligini oshirish uchun onlayn topshiriqlardan foydalanishlari mumkin. Multimedia resurslari talabalarga zamonaviy global hamjamiyat bilan tanishishga yordam beradi.

1. Kengaytirilgan ta'lim tajribasi – Ingliz tili o'qitishda texnologiyalardan foydalanishning yana bir muhim afzalliklaridan biri bu ta'minlangan ta'lim tajribasidir. Til o'rganish ilovalari, onlayn lug'atlar va virtual reallik (VR) muhitlari kabi interaktiv vositalar o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qilishi mumkin.

Duolingo, Babbel va Rosetta Stone kabi interaktiv ilovalar o'rganishni ijodiy va qiziqarli qiladigan interaktiv darslarni taklif qiladi. Ular yordamida real vaqtda zudlik bilan fikr-mulohazalarni taqdim etib, o'quvchilarga xatolarni tuzatishga va malakalarini oshirishga yordam beradi.

Virtual haqiqat muhiti (VR): Virtual haqiqat texnologiyasi talabalarni ingliz tilidagi muhitga tushirib, ularga real hayot senariylarini mashq qilish hamda nutq va tinglash ko'nikmalarini yaxshilash imkonini beradi.

2. Resurslar ta'minoti – Texnologiyalar Ingliz tilini o'rganuvchilariga ilgari mavjud bo'lmagan yoki olish qiyin bo'lgan juda ko'p manbalardan foydalanish imkoniyatini beradi. Bunga onlayn kutubxonalar, o'quv videolari, podkastlar va maqolalar kiradi.

Onlayn kutubxonalar va ma'lumotlar bazalari: Project Gutenberg va Google Scholar kabi veb-saytlar keng assortimentdagi kitoblar va akademik maqolalarga bepul kirishni taklif qiladi.

Ta'lim videolari va podkastlari: YouTube va Spotify kabi platformalarda ingliz tilini o'rganishga qaratilgan ko'plab ta'lim kanallari va podkastlari mavjud.

3. Moslashuvchanlik va qulaylik – Texnologiya moslashuvchan va qulay o'rganish imkonini beradi. ESL o'quvchilari o'quv materiallariga istalgan vaqtda va istalgan joyda kirishlari mumkin, bu esa mustaqil o'rganishni osonlashtiradi.

Onlayn kurslar: Coursera, Udemiy va edX kabi veb-saytlar ESL kurslarini taklif qiladi, ularga internetga ulangan har qanday qurilmadan kirish mumkin.

Mobil o'rganish: Mobil ilovalar o'quvchilarga yo'l-yo'lakay o'qish imkonini beradi, yo'lda, sayohatda yoki tanaffusda.

4. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim – Texnologiyalar yordamida o'rganish har bir talabaning individual ehtiyojlarini qondirish uchun individuallashtirilishi mumkin. Moslashuvchan ta'lim dasturi darslarni o'quvchining malaka darajasi va o'rganish tezligiga moslashtirishi mumkin.

Moslashuvchan ta'lim dasturi: Khan Academy va Quizlet kabi dasturlar o'quvchining taraqqiyotiga moslashadi, moslashtirilgan mashqlar va fikr-mulohazalarni taqdim etadi.

Ma'lumotlar tahlili: Ta'lim platformalari ma'lumotlar tahlilidan o'quvchilar taraqqiyotini kuzatish va ular yaxshilanishi kerak bo'lgan sohalarni aniqlash uchun foydalanishi mumkin.

5. Yaxshilangan aloqa – Texnologiya talabalar va o'qituvchilar o'rtasida, shuningdek, talabalar o'zlarining o'rtasida yaxshi muloqotni osonlashtiradi. Onlayn platformalar va vositalar hamkorlik qilish, fikr almashish va fikr almashishni osonlashtiradi.

Onlayn hamkorlik vositalari: Google Classroom, Zoom va Slack kabi vositalar talabalar va o'qituvchilarga real vaqtda muloqot qilish va hamkorlik qilish imkonini beradi.

Ijtimoiy media: Facebook, Twitter va LinkedIn kabi platformalardan o'quv guruhlarini yaratish va boshqa ESL o'quvchilari va o'qituvchilari bilan bog'lanish uchun foydalanish mumkin.

Ingliz tili o'qitishda texnologiyalardan foydalanishning kamchiliklari:

1. Raqamli tafovut -Ingliz tili o'qitishda texnologiyalardan foydalanishning asosiy muammolaridan biri raqamli tafovutdir. Barcha talabalar raqamli qurilmalar va yuqori tezlikdagi internetdan teng foydalanish imkoniyatiga ega emas, bu esa o'rganish imkoniyatlarida nomutanosiblikni keltirib chiqarishi mumkin.

Qurilmalar bilan ta'minlanganlik: Ba'zi talabalar onlayn ta'lim uchun zarur bo'lgan kompyuterlar, planshetlar yoki smartfonlardan foydalana olmasligi mumkin.

Internetga ulanish: Ishonchli internetga ulanish onlayn ta'lim uchun zarurdir, lekin hamma talabalar ham yuqori tezlikdagi internetga, ayniqsa qishloq yoki kam ta'minlangan hududlarda foydalana olmaydi.

2. Chalg'itish va noto'g'ri foydalanish-Texnologiyadan foydalanishning ikki tomoni bo'lishi mumkin, chunki u chalg'itishga va noto'g'ri foydalanishga olib kelishi mumkin. Talabalar o'qish paytida o'z qurilmalarini ta'limdan tashqari maqsadlarda ishlatib chalg'ib qolishi mumkin.

Chalg'ituvchi omillar: Ijtimoiy tarmoqlar, o'yinlar va boshqa ta'limga oid bo'lmagan kontent talabalarni o'rganishdan chalg'itishi mumkin.

Noto'g'ri foydalanish: Talabalar imtihonlarda texnologiyalardan foydalanib ko'chirish bilan shug'ullanishlari xavfi mavjud.

3. Texnik muammolar-Texnik muammolar o'quv jarayonini buzishi va talabalar va o'qituvchilar uchun noqulayliklarga olib kelishi mumkin. Bu muammolar dasturiy ta'minotdagi nosozliklardan tortib apparatdagi nosozliklarga bo'lishi mumkin.

Dasturiy ta'minotdagi nosozliklar: O'quv platformalari va ilovalari ba'zan ishdan chiqishi yoki qotib qolishi, o'rganish jarayonini izdan chiqarishi mumkin.

Uskunalar bilan bog'liq muammolar: Kompyuterlar, planshetlar yoki boshqa qurilmalar bilan bog'liq muammolar talabalar kurs materiallariga kirishiga to'sqinlik qilishi mumkin.

4. Odamlarning o'zaro ta'sirining yetishmasligi – Texnologiyaga asoslangan ta'limda ba'zan tilni o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan odamlarning o'zaro ta'siri yetishmasligi mumkin. Yuzma-yuz muloqot va ijtimoiy o'zaro ta'sir til o'rganishning muhim tarkibiy qismidir.

Ijtimoiy o‘zaro ta‘sirning kamayishi: Onlayn ta‘lim talabalarning real hayotdagi suhbatlarda gapirish va tinglash ko‘nikmalarini mashq qilish imkoniyatlarini cheklashi mumkin.

O‘qituvchi va talaba aloqasi: An‘anaviy sinf muhitiga qaraganda virtual muhitda kuchli o‘qituvchi va talaba munosabatlarini o‘rnatish qiyinroq bo‘lishi mumkin.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, Ingliz tili o‘qitishda texnologiyalardan foydalanish ko‘plab afzalliklarni taqdim etadi, jumladan, kengaytirilgan o‘rganish tajribasi, resurslarga kirish, moslashuvchanlik, individuallashtirilgan o‘rganish va yaxshilangan aloqa. Shu bilan birga, u raqamli tafovut, ta‘limdan chalg‘itish, texnologiyaga haddan tashqari ishonish, texnik muammolar va odamlarning o‘zaro ta‘sirini kamaytirish kabi muammolarni ham taqdim etadi. Ingliz tili o‘qitishda texnologiyalardan maksimal darajada foydalanish uchun raqamli vositalar va an‘anaviy o‘qitish usullari o‘rtasidagi muvozanatni topish juda muhimdir. Texnologiyani puxta o‘ylash va tanqidiy fikrlashni rag‘batlantirish orqali o‘qituvchilar talabalar uchun boy va samarali o‘rganish tajribasini taqdim etishlari mumkin. Texnologiya rivojlanishda davom etar ekan, uning ta‘limdagi roli ham oshadi. Eng so‘nggi vositalar va tendentsiyalardan xabardor bo‘lish o‘qituvchilar va talabalarga raqamli landshaftni yo‘lga qo‘yishda va texnologiya taqdim etayotgan imkoniyatlardan maksimal darajada foydalanishda yordam beradi. Muammolarni hal qilish va imtiyozlardan foydalanish orqali texnologiya ta‘limni yaxshilashda va talabalarga til o‘rganish maqsadlariga erishishda muhim rol o‘ynashi mumkin.

Adabiyorlar ro‘yxati:

1. Bekmuratova, U. B. (2012). *Ingliz tilini o‘qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish* [Thesis]. Toshkent. Retrieved from <https://interonconf.org/index.php/ity/article/view/4493>
2. Boymurodova, G. I. (2025). *Ingliz tilini o‘qitishda zamonaviy metod va texnologiyalardan foydalanish samaradorligi. Eurasian Journal of Social Sciences, Philosophy and Culture*. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/preimuschestva-i-nedostatki-ispolzovaniya-innovatsionnyh-tehnologiy-v-obuchenii-inostrannym-yazykam>
3. Gavrilov, B. V. (2006). Pros and cons of computer-controlled teaching of foreign languages. *Foreign Languages at School*, 34–132. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/preimuschestva-i-nedostatki-ispolzovaniya-innovatsionnyh-tehnologiy-v-obuchenii-inostrannym-yazykam>
4. Hoshimov, O., & Yoqubov, I. (2003). *Ingliz tili o‘qitish metodikasi* [Teaching methodology guide]. Toshkent: "Sharq" nashriyoti. Retrieved from <https://interonconf.org/index.php/ity/article/view/4493>
5. Kamariddinovna, M. E., & Dauletbaevna, U. A. (2024). Enhancing Speaking Skills: a Guide to Utilizing Internet Resources for 10th Grade Learners. *Miasto Przyszłości*, 48, 1113-1117.
6. Moydinova, E. (2024). Bo ‘lajak ingliz tili o ‘qituvchilarining kasbiy kompetensiyasi tuzilmasining tahlili. *Лингвоспектр*, 1(1), 36-41.
7. Otaboyeva, M. R. (n.d.). *Chet tilini o‘qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalaridan foydalanish va uning samaradorligi*. Retrieved from <https://academics.uz/index.php/conference/article/view/1608>
8. Solidjonov, D. (2023). Innovative ways of English language teaching in rural Uzbekistan through technology. *Союз Науки и Образования*. Retrieved from https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0,5&cluster=1313749813822417357
9. Xatamova, N. Q., & Mirzayeva, M. N. (2006). *Ingliz tili darslarida qo‘llaniladigan interfaol usullar* [Methodological guide]. Navoiy, 40. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/371793332_O‘ZBEK_GURUHLARIDA_INGLIZ_TILIN_I_XORIJIIY_TIL_SIFATIDA_O‘QITISHDA_MADANIY_ASPEKTDAN_FOYDALANISHGA_O‘ID_ZAMONAVIIY_YONDASHUVLAR_VA_INTERFAOL_METODLAR_TAVSIFI

10. Xoldorova, M., Fayziyeva, N., & Rixsittilayeva, F. (2005). *Chet tilini o'qitishda yordamchi vositalardan foydalanish*. Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/chet-tilini-o-qitishda-yangi-texnologiyalardan-foydalanishning-ahamiyati-va-samaradorligi>